

Ajuntament de Castellar del Vallès

Antònia Alguer i Soler, un dels exemples més remarcables de la iniciativa de les dones al món de l'educació. (Família Alguer i Soler, un dels exemples més remarcables de la iniciativa de les dones al món de l'educació. (Família Costa-Alguer)

Antònia Alguer, tota una vida educant

Antònia Alguer i Soler va néixer a Castellar del Vallès el 1913. La seva mare, Pia Soler i Portell, havia nascut a Girona i havia hereditat dels seus pares adoptius, Josep Lluscà i Vidal i Antònia Soler i Portell, la foneria situada al número 3 del carrer de Torras (que abans estava als terrenys on Emília Carles Tolrà va fer construir la capella de Montserrat) i on també hi havia la casa de la família. El seu pare, Ramon Alguer i Pou, nascut a Sant Antoni de Vilamajor, era farmacèutic i va fundar la Farmàcia Alguer, que es va construir al mateix terreny, al davant de la foneria familiar. Ramon Alguer també fou alcalde accidental de Castellar entre el 1920 i el 1921 i va continuar com a regidor fins a l'any 1930. Quan va morir, l'any 1940, la família va traspasar la farmàcia al senyor Yangüela, que la va traslladar al número 2 del carrer de Torras, a la cantonada amb la carretera de Sentmenat, en un edifici propietat de la seva esposa, Rosalina Saladich.

Antònia Alguer va estudiar a les Dominiques de Castellar i més tard, a les d'Horta, a Barcelona. Va preparar el seu ingrés universitari a la Institució Teresiana, com a interna. Es va diplomar en Magisteri a l'Escola Normal el 1932, durant la Segona República. Acabada la seva formació, i amb només 19 anys, va instal·lar-se a la planta superior de l'antiga farmàcia per fer classes de repàs.

Els primers anys, l'ensenyament que va oferir no era reglat, sinó que era un reforç per a aquells adults que ja estaven treballant i als vespres volien continuar la seva formació, tal com avui es fa a les escoles d'adults. També s'hi feien classes de repàs i hi acudien aquells joves que tenien ganes de presentar-se a proves per aconseguir algun títol i millorar així les seves expectatives laborals. L'horari de les classes era de 10 del matí a 1 del migdia i de 5 de la tarda a 10 de la nit, tot i que sovint s'adaptava a les possibilitats dels que treballaven i aprofitaven vespres i nits per aprendre. En temps de guerra, feia classes a fora al bosc, per exemple, a Puigvert. Aquesta era una pràctica que els mestres de la República van convertir en habitual, ja que entenien que l'amor a la natura i la possibilitat de viure i sentir formaven part de l'educació.

Durant molts anys, Antònia Alguer també va fer classes a l'Escola Nocturna de Castellar, on va ensenyar a llegir i a escriure a moltes noies arribades després de la Guerra Civil al municipi.

El 1946, Antònia Alguer es va casar amb un jove sabadellenc, Ramon Costa i Mach, a qui va conèixer perquè passava festes i celebracions a casa d'uns parents al carrer de Torras. Després d'uns anys de dedicar-se a la foneria dels Alguer i estar en altres empreses del sector, Costa va començar a treballar i a fer classes a l'escola de l'Antònia.

La parella va tenir dos fills, en Josep Maria i la Concepció. L'Antònia els va criar, amb l'ajuda de la seva mare, com era habitual a l'època, sense deixar la seva tasca de mestra. Els fills expliquen que va saber separar la feina de mestra del paper de mare i que, tot i que els ajudava amb els estudis, va preferir no tenir-los d'alumnes. Ja de grans, ells també van treballar a l'escola familiar.

El 1968, Antònia Alguer va fundar l'Escola Alguer, un centre educatiu reconegut pel Ministerio de Educación y Ciencia, que es va ubicar al carrer del General Boadella, a l'antiga casa on havia viscut mossèn Joan Abarcat. Durant un temps, la mainada dels anomenats "pàrvuls", educació infantil, va seguir a la part de dalt de l'antiga farmàcia.

L'escola tenia un caràcter marcadament familiar i de proximitat amb els alumnes. També era clarament catalanista, tot i el franquisme. Malgrat que l'escola no era religiosa, Antònia Alguer era una persona molt creient i solia resar un parenostre cada dia en començar les classes.

L'Escola Alguer va continuar fins al curs 1977-1978, quan va tancar per jubilació de la senyoreta Alguer, tal com tothom la coneixia. Celebrava els seus 65 anys, 46 dels quals dedicats a l'educació. Els 120 alumnes que estaven escolaritzats al centre van passar a l'escola Sant Esteve.

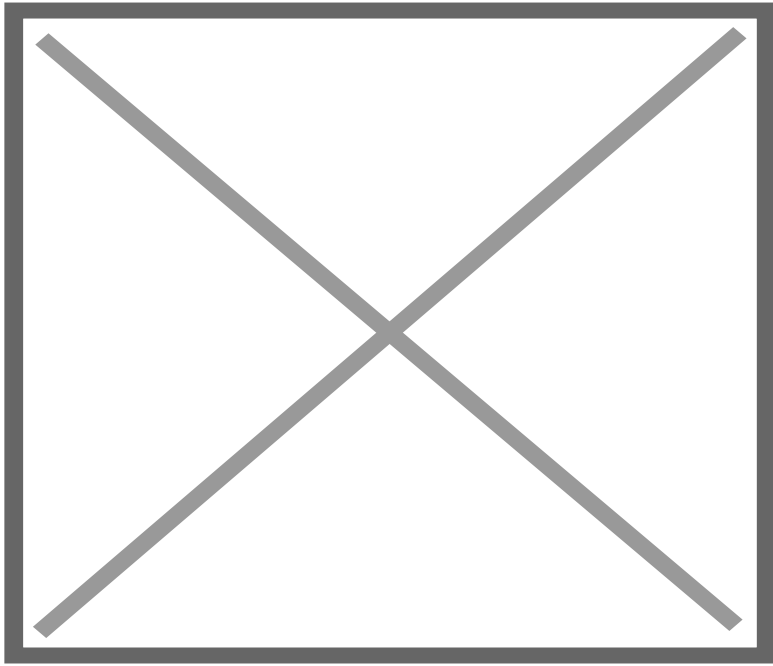
Al llarg dels anys molts nois i noies de Castellar van aprendre i van obtenir els seus títols gràcies a l'Escola Alguer i a la senyoreta Alguer. A l'escola, s'hi impartia ensenyament en els nivells de pàrvuls i Educació General Bàsica, a partir d'una llei d'educació que s'havia implantat el 1970. Al carrer de Torras, s'hi havien fet classes de primària, comerç i batxillerat elemental. En total, hi van passar més un miler d'alumnes.

Un any després de jubilar-se, el 29 de juliol de 1979, Antònia Alguer i Soler va morir. Els seus antics alumnes la recorden com una dona afable, estimada per tothom, i com una treballadora incansable, propera i educada, implicada en la vida social i cultural del poble, i una figura clau per a moltes persones que altrament no haurien tingut l'oportunitat d'aprendre.

Aquesta no és l'única experiència educativa sorgida de la iniciativa personal. Ja l'any 1908, Montserrat Rosell Vallès va obrir l'Acadèmia de Corte Parisièn al carrer Major número 1, que era una escola de costura per a noies.

El 1910, al carrer del Centre, a Cal Creuet, al local on es reunien els rabassaires, Francesca Boguñà va obrir l'Escola de la senyora Pepa, on nenes de 4 a 12 anys aprenien les quatre regles i aquelles tasques que s'esperava que una nena havia de saber (costura, mitja...). Aquestes alumnes passaven després a l'escola de les Germanes Dominiques.

Finalment, el 1928, Teresa Rovira Baldrich, que havia fet classes a treballadores de Can Barba, va obrir un centre particular al carrer de Sant Pau, 19, a la cantonada amb la carretera de Sant Llorenç. En aquell moment, per a les nenes, era l'única alternativa a l'educació religiosa. Més endavant, va ser la responsable del parvulari de l'escola Emili Carles-Tolrà al Coral, quan es va inaugurar el 1934.

Imatge antiga de la Farmàcia Alguer, al carrer de Torras. A la planta superior, Antònia Alguer impartia les classes als alumnes.

Ajuntament de Castellar del Vallès · Passeig Tolrà, 1 | 08211 Castellar del Vallès |
Tel. 93 714 40 40